

Carme Cruelles, filòloga i escriptora

"Els meus alumnes de catorze anys s'ho estan passant bé llegint la poesia de Vinyoli i Ausiàs March"

Carme Cruelles és filòloga i fa classes de llengua i literatura catalana a l'institut Els Alfacs de la Ràpita. Des de les aules tracta d'encomanar-la als alumnes i al cotxe posa discos de Riu en So per contagiar les seues filles dels versos de Gerard Vergés. Amb les premiades *Com fileres de formigues* (Neopàtria) i *Delta* (Viena Edicions) s'ha convertit en la primera rapitenc a publicar llibres de poesia. Aquest últim fa servir el format de la poesia tradicional japonesa, els 'haikus'. Fins al 14 de maig el Museu de la Mar de l'Ebre acull una exposició amb alguns d'aquests poemes i les fotografies que els acompanyen.

Què et va inspirar del Delta?

Penso que el Delta és un dels indrets que més ens definix com a gent d'este territori. És un lloc que em porta molts records. Mon pare tenia una finca d'arròs. La meua infantesa és l'olor de l'espiga o el tacte de les granotes. També em permetia recuperar paraules que estan caient en l'oblit perquè estan molt lligades a la terra. Vaig pensar que la poesia seria una bona plataforma per recuperar lèxic que teníem una mica bandejat.

Com quines?

Són paraules que si les busques al DIEC no les trobes. Vaig recórrer al diccionari Alcover-Moll. Per exemple el terme "arena" l'estem bandejant per "sorra" perquè ens sona a castellanisme. I l'hem de reivindicar. És una paraula genuïna que ens la van portar els italians cap al segle XVI.

Per què et vas decantar per escriure haikus?

La forma poètica del haiku s'adequava molt bé al minimalisme incipient que desprèn el Delta. És un paisatge a primer cop d'ull molt senzill. Però has de tindre una mirada molt calidoscòpica i microscòpica perquè hi ha detalls que el

fan gran.

La fotografia és un complement dels poemes?

Primer van nèixer els haikus i les fotografies anaven a banda. Va ser un casament a posteriori. Les feia un cosí meu, Llorenç Marin. Ell les penjava al Facebook i li vaig dir "tu saps que estem fent quasi el mateix? Tu estàs fotografiant i jo estic escrivint". Té tantes fotografies del Delta que casaven a la perfecció.

Els teus poemes van guanyar un premi literari. Com va anar?

Vaig trobar un concurs en línia, el Joan Teixidor d'Olot, i vaig veure la meua oportunitat per poder publicar el llibre. A tot això cal afegir que vaig començar a aficionar-me a la poesia de Gerard Vergés. Com més llegia, més haikus em sortien. No només els poemes, també el pròleg de Sam Abrams. La història és que participo al concurs i descobreixo que un dels membres del jurat era Sam Abrams. El cor em va fer un salt i vaig pensar que o bé podia veure un alter ego de Gerard Vergés i desbaratar l'obra; o bé podia veure alguna cosa d'interès. Va guanyar la segona opció.

Al gener ja havies publicat un altre llibre,

Com fileres de formigues...

Això va ser una publicació exprés. De cop i volta em plantava amb dos criatures sense pensar-m'ho. Este llibre té poesies més llargues i complexes. També tracta del territori. Parlo de molts carrers de la Ràpita, del Montsià... Vaig enviar-les a un altre concurs, el Xavier Casp. No va guanyar però al cap d'un parell de setmanes em truca l'editor de Neopàtria perquè considerava que el llibre havia d'estar publicat.

Són poemes que has anat escrivint al llarg de molt temps?

Des dels anys 80 que escrivia a la *Revista Ràpita* ja tenia poemes publicats. Però per la feina ho havia apartat. Sempre m'ha cridat escriure poesia, però mai amb estes ganes.

Ara li dedicaràs més temps?

Estic esperant l'estiu a veure si estic més concentrada. Sí que tinc un treball, una mena de

microrelats. L'han llegit tres o quatre persones i m'han dit que no podien parar de llegir. Pinta bé, però el deixarem reposar. Penso que serà una cosa diferent i que agradarà. Perquè la poesia té mala premsa.

O directament no té premsa.

Quasi amb tothom qui parlo em diuen "poesia? Quin pal!". Però els que triomfen són els poemes, els que recuperen la llengua. La poesia té molta potència. Es concentra el llenguatge, la ideologia, la denúncia. És una bona plataforma per expressar-te. Però costa llegir, escriure i vendre poesia. Des de l'institut ja intento netejar-li la cara. Alumnes de catorze i quinze anys s'ho estan passant bé amb Vinyoli... amb Ausiàs March! És impensable. Duen que volen llegir més. Amb Vicent Andrés Estellés, Gerard Vergés, Rilke... No és tan dolenta la poesia.

FOTO NÚRIA CARO